

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-2355220
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

02 Aralık 2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

7/40619-20 GK 92
7/43709 GK 134
7/48295 GK 11
7/49044 GK 12
7/49066 GK 12
7/49154 GK 12
7/49211 GK 12
7/49319 GK 12
7/49735 GK 12

7/52411-15
7/52417-24 } GK 21
7/52522-23
7/52528-29 } GK 23
7/52613-16
7/52618-20 } GK 24

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Liste (8 Adet, 9 Sayfa)
-Cevap Yazısı (139 Adet, 251 Sayfa)

7/49894 GK 12
7/51219-20
7/51441
7/51443
7/51619
7/51621-22
7/52100-01
7/52103-04
7/52217
7/52222 } GK 13
7/52704-08
7/52710-14
7/52717-18
7/52954
7/52956-63
7/53081
7/53084
7/53086-89
7/53091-92 } GK 25
7/53285-92
7/53294-95
7/53297-98
7/53446-49
7/53451-52
7/53455-58
7/53460-61
7/53590-91 GK 32
7/53692
7/53696-98
7/53700-03
7/53705-06 } GK 30
7/53787 GK 35
7/53882-86
7/53888-90
7/53892
7/54020 GK 40
7/54107-09
7/54117
7/54119-25
7/54309-10
7/54317
7/54440 } GK 38

**DÜZCE MİLLETVEKİLİ
SAYIN ÜMİT YILMAZ'IN
TBMM 7/53888 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR:

Temiz hava platformu “Kara Papor 2021: Hava Kirliliği ve Sağlık etkileri” çalışması yayımlandı. Yayımlanan raporda Düzce ilinin 1 yılda (365 gün) 195 gün kirli hava soluduğu açıklanmış ve hava kirliliğinin sadece sonbahar ve kış aylarında değil tüm yıla yayılan bir problem olduğu ortaya konulmuştur. Hava kirliliği kaynaklı hastalık yükü ve ölüm sayısı hesaplaması için kullanılan en temel gösterge olan kanserojen ince partikül (PM 2.5) oranı en yüksek Düzce ilinde ölçülmüştür. Bu kapsamda,

1-Yıllardır kronik hava kirliliğine maruz kalan Düzce ilinde hava kirliliğine karşı tedbir alınmış mıdır? Alındı ise bu tedbirler nelerdir?

2-Düzce ilinin hava kalitesini olumsuz yönde etkileyen etmenler nelerdir? İlimizin hava kalitesini artırmak ve daha yaşanılabilir bir hale getirmek için ne gibi çalışmalar yapmaktasınız?

CEVAPLAR:

1-Şehirlerde hava kalitesi seviyelerinin Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği limitlerini sağlaması için gereken tedbirler Temiz Hava Eylem Planları ile belirlenmektedir. Temiz Hava Eylem Planları taşra teşkilatımız koordinasyonunda hazırlanmakta olup, özellikle uygulanmasında yerel yönetimlere ve ilgili tüm kurumlara önemli görevler düşmektedir.

Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği çerçevesinde hava kalitesi ölçüm verileri, nüfus özellikleri ve illerin koşulları esas alınarak, hava kalitesinin iyileştirilmesi hedeflenen Düzce ili de dahil olmak üzere 64 ilimizde Temiz Hava Eylem Planları, ikinci 5 yıllık dönem olan 2020-2024 yılları için uygulanmaya başlanmıştır.

Bakanlığımız önderliğinde web tabanlı coğrafi bilgi teknolojilerini kullanan “Hava Emisyon Yönetim (HEY) Portalı” aracılığıyla stratejik hava kalitesi haritaları hazırlanmakta, ısınma, sanayi ve ulaşım kaynaklı hava kirliliğini azaltacak ve hava kalitesini iyileştirecek yerel çözümlerin etkinleştirilmesi çalışmaları sürdürülmektedir.

Düzce İli’nde bulunan tüm işletmeler hava kirliliğine etkileri bakımından Düzce Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü denetim personelleri tarafından Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden yayımlanan yönetmelikler kapsamında, ani, birleşik ve şikâyet üzerine denetlenmekte ve mevzuatta öngörülen tedbirlerin alınması sağlanmaktadır. Yapılan denetimlerde Çevre Mevzuatında belirtilen usul ve esaslara aykırı faaliyet gösterdiği tespit edilen işletmelere idari para cezası uygulanmakta, ayrıca çevre ve insan sağlığı için tehlike yaratan işletmelerin faaliyeti ise kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulmaktadır.

Düzce İli sınırları içerisinde “Hava kirliliği” konusunda 2020 yılında 44, 2021 yılı ilk 10 ayında 40 olmak üzere 84 tesiste denetim yapılmıştır.

2-Şehirlerimizde hava kalitesinin iyileştirilmesi amacıyla illerde yerel yönetimler tarafından

uygulamaya konulacak eylemleri içerecek şekilde hazırlanan Temiz Hava Eylem Planları Bakanlığımızca elektronik olarak izlenmektedir. Düzce iline ait eylem planında Düzce’de hava kalitesini etkileyen faktörler; evsel ısınma, karayolu ulaştırma ve sanayi olarak sıralanmakta olup, bu etmenlerin şehrin hava kalitesi seviyelerindeki payının nasıl dağıldığına yönelik çalışmalar Bakanlığımızca yapılmaktadır.

Bakanlığımız önderliğinde web tabanlı coğrafi bilgi teknolojilerini kullanan "Hava Emisyon Yönetim (HEY) Portalı" aracılığıyla Marmara, Orta Karadeniz, Güney İç Anadolu ve Kuzey İç Anadolu Temiz Hava Merkezlerine bağlı iller için stratejik hava kalitesi haritaları 2020 yılı itibarıyla hazırlanarak tamamlanmıştır. Böylece karar destek mekanizmasına yönelik ilave değerlendirme araçları oluşturulmaktadır.

Bölgesel Temiz Hava Merkezlerinin coğrafi dağılımına göre diğer bölgeler için Bakanlığımız Stratejik Planı kapsamında çalışmalar sürdürülmektedir. Bu çerçevede HEY Portalı sonuçlarına göre Temiz Hava Eylem planlarının iyileştirilmesi ile birlikte kamuoyunun farkındalığının artırılması, kurumsal anlamda idari ve teknik kapasitenin artırılması hedeflenmektedir.

Özellikle kış aylarında artan hava kirliliğinin önlenmesine yönelik olarak, "Hava Kirliliğinin Kontrolüne Yönelik Uygulamalar" konulu 2020/25 sayılı Genelge yürürlüğe konmuştur. Söz konusu Genelgede Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği kapsamında katı yakıt temini, satışı ve nihai tüketiciye ulaştırılması sürecinde hazırlanan belgelerin elektronik olarak Hava Emisyon Yönetim (HEY) Portalı Katı Yakıt Modülü üzerinden düzenlenmektedir. Böylece gerekli veriler arşivlenmekte ve hava kalitesi seviyelerinin model çalışmalarına destek sağlanmasıyla birlikte evrak akış sürecinde de hız, zaman ve kaynak tasarrufu sağlanmaktadır.

1982 Anayasasının 56 maddesinde yer alan "Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir" hükmünün de gerekliliklerini kapsayan 2872 sayılı Çevre Kanunun 8. Maddesinde tanımlı; "her türlü atığın alıcı ortama yönetmeliklerde belirtilen esasların üzerinde verilmesi yasaktır." hükmü gereği hava kalitesinin düzeyi izlenmektedir.

Bu yükümlülük kapsamında; ilk olarak 1986 yılında yürürlüğe giren Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliği gereği alıcı ortamlarda kükürt dioksit ve partikül madde konsantrasyonlarının düzeyi yarı otomatik sistemlerle ölçülmeye başlanmıştır.

2004 yılından itibaren Bakanlığımızca online izleme sistemlerinin kurulması ile birlikte hava kalitesi izleme istasyonlarında her bir parametre 7/24 esaslı ölçülmekte olup, sonuçları konsantrasyon değeri olarak anlık www.havaizleme.gov.tr adresinden kamuoyu ile paylaşılmaktadır. Avrupa Birliği uyum süreci ile birlikte Avrupa Birliğinin 96/62/EC, 99/30/EC, 2000/69/EC, 2002/3/EC ve 2004/107/EC sayılı direktiflerin ulusal mevzuata yansıtılması sonucunda 06.06.2008 tarih 26898 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi (HKDY) Yönetmeliği ile birlikte ülkemizde de EN normlarında hava kalitesi izleme çalışmaları başlamıştır.

Hava kalitesi izleme süreci ile ilgili olarak bir ilde kurulacak istasyon sayısı, ölçülecek parametreler, istasyon yerleri ile kirlilik kaynakları arasındaki ilişkinin kurulma esasları söz konusu yönetmelikte belirlendiği için Ülkemizde günümüz itibarı ile faaliyette olan tüm istasyonlar Avrupa Birliği üye ülkelerdeki kriterlerle uyumludur.

Bakanlığımızca ilde kurulu bulunan istasyonların ölçüm sonuçları analiz edildiğinde en belirgin

kirletici parametrenin toz parametresi (PM10 ve PM2.5) olduğu tespit edilerek ölçüm sonuçlarının zamansal değişimi ile değişimin hakim rüzgar yönü ve hızı ile ilişkilendirmesi yönünde detay analizler yapılmıştır. Bakanlığımız Kuzey İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğüne Ekim 2020 tarihinde yapılan bu çalışmaları sonuçlandırmış, alınacak kontrol tedbirleri konusunda Valilik ve Belediye ile birlikte sıkı çalışmalara başlanılmıştır.

İlde kış sezonu dışında da gerek PM10 gerekse PM2.5 konsantrasyonlarının yıllık ortalama değere çok yakın olması bazı yerlerde geçmesi zaten yaz döneminde devrede olmayan ısınma dışındaki sanayi ve ulaşımın etkisini gösterdiğinden gerek D100 gerekse TEM'le çevrili olan, sanayi sektörleri arasında da çok fazla çeşitliliğin olduğu fazla sayıda sanayi tesisinin bulunması konuları ve analizdeki parametre sonuçları göz önünde bulundurularak hava kirliliğinin önlenmesi yönünde alınacak kısa ve uzun vade önlemler belirlenmiştir.